

בנימין זאב ואביו בהלוויית אמו
ניחומים לדוד יעקב

ראשיהממשלה הוא באמצעות בנו. ח"כ כקואליציה שאל בקול: "האם ממצב זה ניתן ללמוד שבגין ניתק את עצמו סופית מהסוכנים אותו?" אחרי התערבותו של בני בגין, שהביאה לסיום השביתה שהסעירה את הציבור, הוא חזר למישרו במכון הגיאולוגי, אך כל מי שמתעניין במאבק הירושה במפלגת השילטון שואל את עצמו מה יעשה בני בגין עתה.

לפני כשנה אמר עליו בראיון עיתונאי אריה נאור המכיר אותו היטב: "עיתידו הפוליטי של בני תלוי אך ורק בו. אם וכאשר יחליט להיכנס לזירה הפוליטית — הוא יוכל לקבל כמעט כל דבר שירצה".

נאור יודע על מה הוא מדבר. תנועת החרות מעולם לא הצטיינה ברמז קרטיה יתר. מוסדות המפלגה אינם מתכנסים באופן סדיר. החלטות נופלות על-פי תנועות פיו ועיניו של ראש הממשלה, המנהיג הבלתי מעורער של התנועה. הפיכת בני בגין — יועץ סתרים פרטי, אישקשר וסוד בהתנדבות — לבעל תפקיד רישמי, תלויה אך ורק באב.

בני הוא איש כלכלני של מנחם בגין. על-פי בקשה מפורשת יכול בני להיכנס מחר בבוקר לקלחת הפוליטיקה, התבטא פעיל בתנועה, "יש לו כל התכונות להיות הירוש שלו, הן בגלל שמו והן בגלל תכונותיו".

בני בגין מבטא מצב חדש שבו שרונה משלת הליכוד. עתה ברור מעל לכל ספק שראש הממשלה אינו מתפקד כמלוא מוכן המילה, והקשר עימו מתבצע רק באמצעות קרובי משפחה. לאחד מהם, בני, סלולה הדרך לתפקיד הבכיר ביותר, לכשירצה.

שהגו לומר שהליכוד בשילטון משמעו מהפך פוליטי. עתה נדמה שהוא גם מהפך באופי המעשה. בני בגין מסמל עתה את מעברה של ישראל ממישטר דמוקרטי למישטר קיסרי.

בנימין זאב וזאב

וייצמן, הבהירה לבני שאין לו חלק בין הכראיניקים שנחתו או בתנועה, שחלקם אף הגיעו אחרי שנים לכנסת.

בן זאב

לימודים בחו"ל והשירות
כצבאיהקבע הרחיקו אותו מעט מהפעילות היומיומית בארץ, אך הופיע בארצות הברית כמראה מטעם הכונרס. אחרי שהליכוד עלה לשלטון הוא הפך להיות מסביר מבוקש של מדיניות ממשלת אביו מעבר לים. פה ושם הוא אף פירסם מאמרים, לא בשמו, בכיטאון של תנועת החרות, ארץ ישראל, בבחירות האחרונות, לפני כשנתיים, הוא היה חבר בצוות התגובות של הליכוד וגם השתתף בישיבות אגף ההסברה של תנועת החרות.

בני קשור מאוד למישפחה הלוחמת ולנאמניו של בגין, שהקיפו אותו במשך כל השנים. כאשר התגלה שמאחורי המצאת האנרגיה של יעקב מרידור עומד המרען המפוקפק דני ברמן, טילפן בני בגין לרוד יעקב וביקש ממנו שלא יקח ללב את הפירסומים בכלי-התיקשורת סביב הפרשה ושלא יתפטר. בני נשוי לרות והוא אב לשישה ילדים. הוא מתגורר בדירה צנועה בת שלושה חדרים בירושלים, עובד במכון הגיאולוגי בירושלים, ונוסע לשם בתחבורה ציבורית.

בגין הבן קשור מאוד למישפחה. כשאימו, עליזה, שכבה בבית-החולים הדסה הוא נהג לבקר אותה מדי יום ביומו. הוא נמצא בקשר יומיומי כמעט עם אביו. מספרים שבגין אוהב את בנו האבה עזה ורואה בו בן כלכלני.

בני אינו מרבה לבוא ללישכת ראשיהממשלה. ביום שבו הוא בא כרי ליטול חלק בדיונים שהביאו לסיום שביתת-ההרופאים, הוא ירד מהאוטובוס הרחוק מהלישכה כדי שיוכל להתחמק מהעיתונאים שהמתינו כפתה. מות האם ומצב רוחו השפוף של האב קירבו עוד יותר את בני ואת מנחם בגין.

כלפי חוץ הוא אינו מצטייר כחברותי, ואינו יוצר קשר מידי עם הסוכנים אותו. אומרים עליו שהוא רציני מדי, ממעיט להתברך, בלתי מרשים וחסר את הכריזמה כאביו. הוא נץ קיצוני. "לבטח היה מתנגד להסכמי קמפ-דייוויד אלמלא חתם עליהם אביו", אמר השבוע חבר תנועת החרות מירושלים המכיר את בני היטב. "הוא התלמיד האמיתי של אביו". כאשר התנהלו הדיונים המארתוניים בקמפ-דייוויד, היה בני בגין בארצות-הברית. מספרים שבאותה תקופה הוא התקשר עם אביו לעיתים תכופות ביותר וביקש לחזק את רוחו מול עמדותיהם של הישראלים האחרים במישלחת, שלחצו לוותרים בסניי.

כאשר החליט בגין להעביר כנסת את חוק סיפוח רמת-הגולן, נטל בני חלק בניסוח החוק וכריזנים סביבו.

בני בגין משתדל בכל כוחו שלא להיחשף לציבור. מיספר הטלפון בביתו הוא חסוי. המטלפנים אליו למכון הגיאולוגי עוברים לפחות שני אנשים, המסננים את השיחות אליו. לעולם אי-אפשר לדעת אם באמת הוא איננו כהדרו או שהוא אינו רוצה להשיב למטלפנים אליו. חוג מכריו הוא מצומצם, ורבים בתנועת החרות לא היו מזוהים אותו כרחוב כבנו-של המנהיג. לפני כשנה הוא חרג מאלמוניותו וחנך ספריה על שם ישראל אשכנזי במעוררו-נוער ברמלה. היה זה כאשר אביו החלים מהפעציה בירכו והתקשה בהליכה.

מעבר להיותו בן אוהב ומסור, חבר המיפלה ובעל חושים פוליטיים, מתאים מעמדו של בני בגין כיועץ סתרים למצב החדש שהתהווה. מקורביו של בני, ותיקי התנועה, טוענים שראשיהממשלה חש כמי שרומה על-ידי שרים ואנשים מסויים, מים בתנועה, בעיקר בשנה האחרונה, מאז יציאת צה"ל למלחמת-הלבנון.

בגין פשוט לא סומך היום על אף אחר, אמר אחד מהם "בני הוא יועץ

שבהן נאם אביו בפאתוס רב. הוא היה עוקב מקרוב אחרי הדרך המיוחדת שבה הצליח לשלהב את המאוינים ולגרום להם להודות איתו. הוא גם ראה מקרוב מה יחס רוב הציבור לתנועת החרות. זה לא מנע ממנו להיות אחר-כך חבר בתנועה ואף להיבחר בגיל צעיר למרכז. הוא לא מרר באביו אלא התחבר איתו.

דרך מוכרת למפא"י על המפריד בין המסד המפא"י וקהילת אנשי חרות היתה השירות הצבאי. בני המתין כקוצר-רוח לשירות הצבאי, ונדהם כאשר נאמר לו ששירותו נדחה בגלל מחלת אסטמה שממנה סבל. הוא לחץ ככל דרך אפשרית, ולבסוף חוייל ושירת שירות מלא. כשפרצה מלחמת יום-הכיפורים הוא שב לארץ מלימודים בארצות-הברית והתגייס לשירות קבע. למרות שהחיים הפוליטיים היו חלק מאורח-חייו, הוא שקד על לימודים. כיום הוא דוקטור לגיאולוגיה. את הדוקטורט קיבל באוניברסיטת קולוראדו בארצות-הברית, אחרי ששב לשם בתום שירות הקבע שלו.

ועידת חרות בשנת 1966, שבה תקף שמואל תמיר את מנהיגותו של אביו, חידדה את חושי הפוליטיים. אומרים עליו שמאורעות אותם הימים הבהירו לו צדדים אפלים בחיים הפוליטיים, ובבטאחת התברר לו על מי אפשר לסמוך בתנועה ומיהם נאמני המישפחה הלוחמת.

בבחירות לכנסת של 1969 הוא נמנה עם צוות ההסברה של גוש חרות ליברלים. הוא עסק בניסוח מודעות וסיסמות. לצידו ישבו שניים, שאיתם

בני בגין הוצנח למערכת הפוליטית בארץ, והוא מצוי בעמדת השפעה כמותה לא נורעה בארץ זה שנים. הוא גם יועץ לראשיהממשלה וגם מתווך בינו ובין המתרחש מחוץ ללישכה בירושלים.

איך הצליח בנו של ראשיהממשלה להגיע לתפקיד שהוא עצמו ממלא אותו בתוכו?

אין ספק שהסיבה נעוצה ראשית בקירבה המישפחתית בין מנחם ובני בגין, אך מעבר לכך היא קשורה בעברו ובאישיותו של בגין הצעיר.

ילדות בודדה

כ אשר נולד בני, לפני 40 שנה, היה אביו נרדף על-ידי הבריטים. שנות חייו הראשונות עברו עליו כנדודים לצד אביו ואמו, שהחליפו כתובות ושמות כדי שזהותם האמיתית לא תיחשף. שמו, בנימין זאב, ניתן לו על שם אביו של בגין, זאבירב, שנרצח על-ידי הנאצים.

אחרי הולדת האחות חסיה, עברה המישפחה להתגורר ברחוב רוננבאום 1 בתל-אביב. אבי המישפחה היה עריין מבוקש. על דלת הדירה נרשם שם של דיר אחר. בני לא יכול היה להביא חברים לביתו, ולכן גם לא הוזמן לבוא אליהם. בשנים אלה שבהן עוצבה אישיותו, הוא גדל בתוקף הנסיבות די בכריות.

גם אחרי שאביו יכול היה כבר להיחשף ולצאת ממקום מחבוא, ערב

מנחם בגין בגיל 35

— מול צייתנות גמורה לאב

הוא נמצא בקשר עמוק — אריה נאור ודן מרידור. נאור היה מזכיר-הממשלה עד לפני כשנה.

ב-1972, בוועידת חרות המפורסמת שבה ניסה עוד וייצמן לדחוק את מנהיג התנועה לקרשים, עלה בני לבימה ונאמן נגד הרעיון להחליף את הנהגת המישפחה הלוחמת.

כשאביו עלה לנאום הוא הציע לא להתרגש ממרד הצעירים. "גם לנו יש צעירים", אמר ונקב בשמותיהם של מרידור הצעיר, נאור, ובנו, בנימין זאב. התנהגות חלק מחברי התנועה, ובעיקר הצעירים, שכרוכם הלכו עם

קום המדינה, ניצב עדיין בני, כמו יתר בני המישפחה, מן הצד. יחס המיסוד באותן שנים לתנועה הרוויזיוניסטית, ולבגין, באופן אישי, היה יחס של נירוי כמעט מוחלט. שנות התבגרותו של בני בגין הן השנים שבהן נקשר שמו של אביו בתנועה פוליטית בעלת גינוני טקס פאשיסטים.

הוא למד בתיכון עירוני ה' בתל-אביב. מעידים עליו שהוא היה תלמיד מצטיין. את כל מירצו הוא השקיע בלימודים.

בני בגין הוכנס לפוליטיקה כבר מגיל צעיר. הוא נהג לנסוע לאסיפות